

Kunnskapsdep.
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Oslo 28.04.2006

Høring – ny del II til Læreplanverket for Kunnskapsløftet – invitasjon til høring av utkast til Prinsipper for opplæringen

Kristne Friskolers Forbund er interesseorganisasjon for 138 kristne skoler, deriblant 62 frittstående grunnskoler og 29 frittstående videregående skoler med parallell i det offentlige.

Vi vil her avgi høringsuttalelse om forslag til prinsipper for opplæringen, jfr høringsbrev datert 07.03.2006.

Ang. de enkelte hovedavsnitt i forslaget

Innledningen

Vi er inneforstått med at del II i læreplanverket også skal gjelde for friskoler, i alle fall i den grad friskoler ikke har søkt om og fått godkjent avvik fra disse prinsippene.

Vi finner det derfor underlig at innledningsteksten til disse prinsippene helt og fullt overser det faktum at prinsippene i utgangspunktet også skal gjelde for friskoler.

Vi minner om at opplæringsloven ikke gjelder for friskoler.

Avsnitt to er en programerklæring for den offentlige skolen og har ikke noe å gjøre i prinsipper for opplæringen i all godkjent grunnopplæring i Norge (Jfr setningen ”Den offentlige skolen skal bygge på og ivareta mangfoldet.”)

Hvordan skal friskoler som ikke har søkt om avvik fra denne delen av læreplanverket, kunne si at de følger dette, når de ikke er underlagt opplæringsloven og ikke er en del av det kaller den offentlige fellesskolen? Ved å innføre det politisk begrepet ”den offentlige fellesskolen” utelukker man at prinsippene skal kunne anvendes både i friskoler og offentlig skole, noe vi antar departementet ønsker.

Vi foreslår derfor følgende tekst i stedet for det som departementet har som avsnitt 2:

Grunnopplæringen skal formidle kunnskap og ferdigheter, og utvikle elevenes identitet og selvstendighet i et inkluderende fellesskap. Mangfold skal respekteres og utnyttes som den ressurs det er. Grunnopplæringen skal videre fremme likestilling og legge til rette for livslang læring, og skolen skal ha ambisjoner på elevens vegne, gi dem utfordringer ... (osv. uten flere endringer).

Læringsplakaten

Vi støtter alle punktene i Læringsplakaten, men setter spørsmålstegn ved at det henvises til opplæringsloven alene. Vi mener at man enten her må droppe henvisningen til opplæringsloven, eller gi henvisning både til opplæringslov og friskolelov.

Sosial og kulturell kompetanse

Som generell kommentar til dette punktet kan sies at vi nok har problemer med å se at ”sosial og kulturell kompetanse” er et prinsipp på linje med elevmedvirkning, samarbeid, tilpasset opplæring osv. Prinsipper retter seg normalt mot hvordan man underviser og organiserer opplæringen, mens kompetanse handler om hva man lærer.

Innholdet i hovedavsnittet er imidlertid positivt og viktig, for avsnittet handler mye om ”hvordan” og bare litt om ”hva”. Vi foreslår derfor at overskriften endres, slik at det blir klarere at prinsipper for opplæringen ikke handler om kompetansemål.

Vi foreslår følgende overskrift:

Samhandling over sosiale og kulturelle grenser

Teksten om sosial og kulturell kompetanse utdyper kulepunkt 4 i Læringsplakaten, med den forskjell at Læringsplakaten kobler de tre begrepene *etisk, sosial og kulturell kompetanse* sammen.

Vi anbefaler at etisk kompetanse innarbeides i dette punktet, fordi et solid etisk fundament vil være en nødvendig basis i all samhandling på tvers av sosiale og kulturelle grenser. Det er også unaturlig å omtale sosial og kulturell kompetanse uten å ta med det tredje elementet i ordparene i læringsplakaten, nemlig etisk, sosial og kulturell kompetanse.

Vi foreslår følgende tekst:

Et tydelig verdigrunnlag og en bred kulturforståelse (1. avsnitt uendret).

Verdigrunnlaget for skolen er de kristne og humanistiske grunnverdiene slik disse framkommer i formålsparagrafene i skolelovene og i Læreplanens generelle del.

Utvikling av elevenes etiske kompetanse skjer med basis i dette verdigrunnlaget.

For å utvikle elevenes sosiale kompetanse (osv. uendret videre)

Vi bruker ”formålsparagrafene” og ”skolelovene” i flertall fordi prinsippene skal gjelde både for offentlig skole (opplæringsloven) og friskoler (friskoleloven).

Vi anbefaler dessuten at departementet vurderer å innarbeide noe om om kulturarven og danning av personlig identitet, enten i dette avsnittet eller et annet sted i læreplanverkets del II.

Samarbeid med hjemmet

Vi savner her en henvisning til foreldreretten. En slik henvisning kan gjøres ved å trekke fram formålsparagrafen i opplæringsloven og i friskoleloven, eller ved å vise til formuleringer i menneskerettskonvensjoner som Norge har tatt inn i Menneskerettsloven (f.eks Tilleggsprotokoll til Europakonvensjonen §2 eller ØSK § 13-2).

Samarbeid med lokalsamfunnet

I tidligere læreplaner har alltid samarbeid med kirken vært nevnt som eksempel på samarbeid i lokalsamfunnet. At kirken nå ikke er nevnt, antar vi har sammenheng med samfunnsutviklingen, med religiøst mangfold og mindre bindinger mellom Den norske kirke og offentlig skole.

Vi mener imidlertid at nærings- og arbeidsliv og lokale foreninger blir for snevert når man snakker om samarbeid med lokalsamfunnet. Her må tros- og livssynssamfunnene synliggjøres i teksten.

Vi foreslår at 1. avsnitt beholdes uendret, men at følgende tilføyelse (understreket) gjøres i 2. avsnitt.

Samarbeidet mellom skolen, lokale lag, foreninger, Den norske kirke og lokale tros- og livssynssamfunn og andre i lokalsamfunnet gir barn og unge

Avsluttende kommentar

Det er positivt at prinsippene for opplæringen presiseres og utdypes.

Mye av det som sies, er også sagt i Læreplanens generelle del, men det skader vel neppe med gjentakelser.

Flere steder i forslaget synes teksten å blande hva man skal lære (mål) med hvordan læringen skal skje (arbeidsmåter og metode). Det som sies, bærer likevel preg av å være fornuftige tanker som de aller fleste vil være enige om.

Vi savner imidlertid et par gode prinsipper for opplæringen:

- Skolen bør ha en tydelig administrativ og pedagogisk ledelse.
- Struktur og tilstrekkelig arbeidsro bør prege elevenes arbeidssituasjon.

Disse punktene kan utdypes til små hovedavsnitt på linje med dem som er tatt inn i departementets forslag.

Med vennlig hilsen for Kristne Friskolers Forbund

Torgeir Flateby
gen.sekr.

Helge Vatne
seniorrådgiver